

Unia energetyczna

wg stanu na 28.02.2017

MATERIAŁY OIDE

Plan stworzenia unii energetycznej opartej na pięciu priorytetowych obszarach został opublikowany przez Komisję Europejską w lutym 2015 roku. W informacji przedstawiono najważniejsze dokumenty określające kształt unii energetycznej, w tym drugie sprawozdanie roczne pokazujące stan realizacji w 2016 i plany na 2017.

Słowa kluczowe: energia, bezpieczeństwo dostaw, zaopatrzenie w energię, współpraca energetyczna, gaz, polityka energetyczna

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
- II. WYBRANE DOKUMENTY
- III. WYBRANE STRONY INTERNETOWE

I. WPROWADZENIE

Jean-Claude Juncker w swoim programie politycznym ogłoszonym w lipcu 2014 roku uznał plan stworzenia unii energetycznej za jeden z dziesięciu priorytetów nowej Komisji Europejskiej¹. W lutym 2015 roku KE opublikowała pakiet, w którego skład weszły 3 komunikaty: strategia ramowa na rzecz unii energetycznej, propozycja UE w zakresie nowej globalnej umowy klimatycznej oraz projekt działań związanych z osiągnięciem do 2020 roku docelowych 10% energii elektrycznej w ramach połączeń międzysystemowych. Długofalowe cele unijnej polityki energetycznej, jakimi są bezpieczeństwo dostaw, zrównoważony rozwój i konkurencyjność, powinny zdaniem KE być realizowane z uwzględnieniem przyjętych wcześniej ram klimatyczno-energetycznych 2030 oraz strategii bezpieczeństwa energetycznego, w oparciu o 5 filarów unii energetycznej:

1. Bezpieczeństwo energetyczne, solidarność i zaufanie – m.in. dywersyfikacja dostaw, współpraca państw w celu wzrostu bezpieczeństwa dostaw, zwiększenie przejrzystości w zakresie dostaw gazu;
2. Zintegrowany rynek energii – m.in. rozwój połączeń międzysystemowych, pełne wdrożenie i realizacja przepisów, współpraca państw w ramach tworzenia polityk energetycznych, umożliwienie konsumentom łatwiejszego wyboru dostawców energii;
3. Efektywność energetyczna zmniejszająca popyt na energię – m.in. zwiększenie efektywności w sektorze budownictwa czy dążenie do niskoemisyjnego sektora transportu
4. Dekarbonizacja – polityka przeciwdziałania zmianom klimatu, dążenie do osiągnięcia pozycji lidera w dziedzinie energii odnawialnej;
5. Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność – przede wszystkim w ramach rozwoju technologii inteligentnych sieci i inteligentnych domów, w ekologicznym transporcie, czystych technologiach paliw kopalnych i bezpiecznym wytwarzaniu energii jądrowej.

Ponadto w strategii wskazano 15 działań, które mają służyć jej pełnej realizacji, koordynowanych przez zintegrowany system zarządzania i monitorowania.

Przygotowana przez KE strategia ramowa została przyjęta przez Radę Europejską na posiedzeniu w marcu 2015 roku. Rada Europejska potwierdziła gotowość do budowania unii energetycznej obejmującej 5 priorytetowych obszarów określonych w dokumencie Komisji. W konkluzjach wyróżniła szczególnie istotne aspekty unii

¹ Wcześniej, w kwietniu 2014, „Financial Times” opublikował artykuł Donalda Tuska zatytułowany *A united Europe can end Russia's energy stranglehold*. Tusk zaproponował w nim powołanie przez UE unii energetycznej, która pozwoliłaby państwom członkowskim Unii Europejskiej osłabić zależność od rosyjskiej energii. Unia energetyczna w proponowanym kształcie miała uwzględniać 6 kluczowych punktów: powołanie europejskiej instytucji odpowiedzialnej za kupowanie gazu dla wszystkich państw, mechanizmy solidarnościowe uruchamiane w razie niebezpieczeństwa odciążenia dostaw gazu, pomoc finansowa UE w realizacji niezbędnych inwestycji, pełne wykorzystanie istniejących zasobów paliw kopalnych w UE (węgiel, gaz łupkowy), podpisanie porozumień dotyczących zakupu gazu z eksporterami spoza UE (np. USA, Australia) oraz wzmocnienie Wspólnoty Energetycznej, zawartej w 2005 roku ze wschodnimi sąsiadami UE.

Patrz: Tusk D.: *A united Europe can end Russia's energy stranglehold*, „Financial Times” 21.04.2014

energetycznej, w tym m.in.: prace nad infrastrukturą w dziedzinie energii elektrycznej i gazu (także połączenia międzysystemowe), pełna implementacja i rygorystyczne przestrzeganie przepisów energetycznych, zapewnienie zgodności umów dotyczących kupowania gazu od dostawców zewnętrznych z prawem UE (zwiększenie ich przejrzystości) czy opracowanie strategii w zakresie technologii i innowacji klimatyczno-energetycznych. Na kolejnym posiedzeniu, w grudniu 2015, Rada Europejska wezwała m.in. do przyspieszenia prac nad prawodawstwem w zakresie unii energetycznej czy pełnego wdrożenia prawa w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej.

Komisja Europejska przygotowuje coroczne sprawozdania przedstawiające realizację budowy unii energetycznej. Pierwsze sprawozdanie opublikowano w listopadzie 2015 roku, drugie – w lutym 2017.

W drugim sprawozdaniu Komisja, omawiając realizację poszczególnych celów, zwraca uwagę na szybką ratyfikację przez UE porozumienia paryskiego z grudnia 2015, która umożliwiła jego wejście w życie w dniu 4 listopada 2016. W ubiegłym roku Komisja przyjęła też wszystkie wnioski legislacyjne konieczne do realizacji tego porozumienia. Postępy na szczeblu krajowym zostały omówione w załączniku nr 2 do sprawozdania.

Wśród najnowszych działań związanych z realizacją celów strategii ramowej z 2015 roku jest przede wszystkim pakiet „Czysta energia dla wszystkich Europejczyków” przedstawiony 30 listopada 2016.

II. WYBRANE DOKUMENTY

Dokumenty Komisji Europejskiej

PROGRAM POLITYCZNY J.-C. JUNCKERA, 15.07.2014

1. Jean-Claude Juncker, [Nowy początek dla Europy: Mój program na rzecz zatrudnienia, wzrostu, sprawiedliwości oraz zmian demokratycznych. Wytyczne polityczne na następną kadencję Komisji Europejskiej](#), pkt 3. Stabilna unia energetyczna z perspektywiczną polityką w kwestii zmiany klimatu, s. 6

RAMY KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNE 2030, 22.01.2014

2. [Ramy polityczne na okres 2020–2030 dotyczące klimatu i energii](#), COM(2014) 15

PAKIET DOTYCZĄCY UNII ENERGETYCZNEJ, 25.02.2015

3. [Strategia ramowa na rzecz stabilnej unii energetycznej opartej na przyszłościowej polityce w dziedzinie klimatu](#), COM(2015) 80
 - Załącznik 1: [Plan działania w zakresie unii energetycznej](#)
4. [Protokół paryski – plan przeciwdziałania zmianie klimatu na świecie po 2020 r.](#), COM(2015) 81
 - [Załącznik 1](#)
5. [Osiągnięcie docelowego poziomu 10 % w zakresie elektroenergetycznych połączeń międzysystemowych. Przygotowanie europejskiej sieci elektroenergetycznej na 2020 r.](#), COM(2015) 82

PAKIET DOTYCZĄCY BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO, 16.02.2016

6. Dokumenty przedstawiono na stronie internetowej [Dyrekcji ds. Energii](#)

EUROPEJSKA STRATEGIA NA RZECZ MOBILNOŚCI NISKOEMISYJNEJ, 20.07.2016

7. Dokumenty przedstawiono na stronie internetowej [Dyrekcji ds. Mobilności i Transportu](#)

PAKIET DOTYCZĄCY CZYSTEJ ENERGII, 30.11.2016

8. Dokumenty przedstawiono na stronie internetowej [Dyrekcji ds. Energii](#)

SPRAWOZDANIA ROCZNE

Sprawozdanie za 2015, 18.11.2015

9. [Stan unii energetycznej w 2015 r.](#), COM(2015) 572
 - Załącznik 1: [Zaktualizowany plan działania w zakresie unii energetycznej](#)
 - Załącznik 2: [Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące krajowych planów w zakresie energii i klimatu w ramach zarządzania unią energetyczną](#)

Sprawozdanie za 2016, 01.12.2017

10. [Drugie sprawozdanie na temat unii energetycznej](#), COM(2017) 53

- Załącznik 1: [Zaktualizowany plan działania w zakresie unii energetycznej](#)
- Załącznik 2: [Pięć wymiarów unii energetycznej: uwagi dotyczące polityki na szczeblu państw członkowskich i UE](#)

Konkluzje Rady Europejskiej

11. [Konkluzje Rady Europejskiej, 19-20 marca 2015](#), I. Unia energetyczna, s. 1
12. [Konkluzje Rady Europejskiej, 17-18 grudnia 2015](#), V. Unia energetyczna wraz z przyszłościową polityką klimatyczną, s. 6

Konkluzje Rady Unii Europejskiej

13. [Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii](#), 27.02.2017
- [Outcome of the Council meeting](#)
14. [Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii](#), 01-05.12.2016
- [Outcome of the Council meeting](#)
15. [Rada ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii](#), 06-07.06.2016
- [Outcome of the Council meeting](#)

POROZUMIENIE PARYSKIE

16. [Porozumienie paryskie](#), Dz.Urz.UE 2016 L 284, s. 4

KOMUNIKATY PRASOWE

17. [Postępy w transformacji sektora energetycznego w Europie](#), Bruksela, 01.02.2017
18. [Czysta energia dla wszystkich Europejczyków, czyli jak wyzwolić potencjał wzrostu Europy](#), Bruksela, 30.11.2016
19. [Unia energetyczna i polityka w dziedzinie klimatu: transformacja Europy w gospodarke niskoemisyjną](#), Bruksela, 20.07.2016

WYBRANE STRONY INTERNETOWE

20. Komisja Europejska: [Energy Union and Climate](#)
 21. Komisja Europejska: [State of the Energy Union](#)
 22. Rada Europejska: [Unia energetyczna: bezpieczna, zrównoważona, konkurencyjna i niedroga energia dla Europy](#)
-